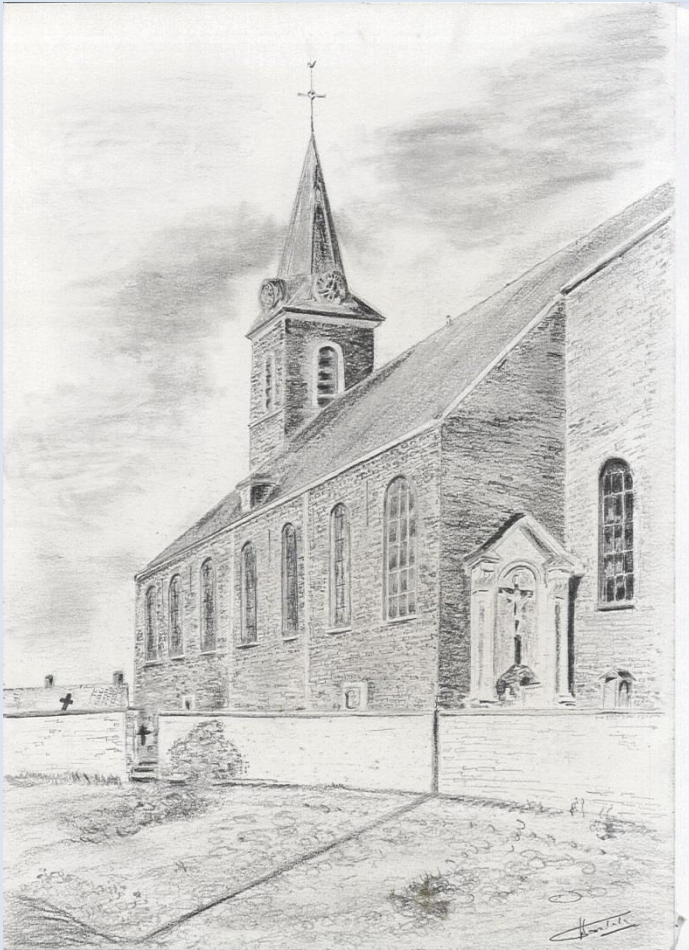

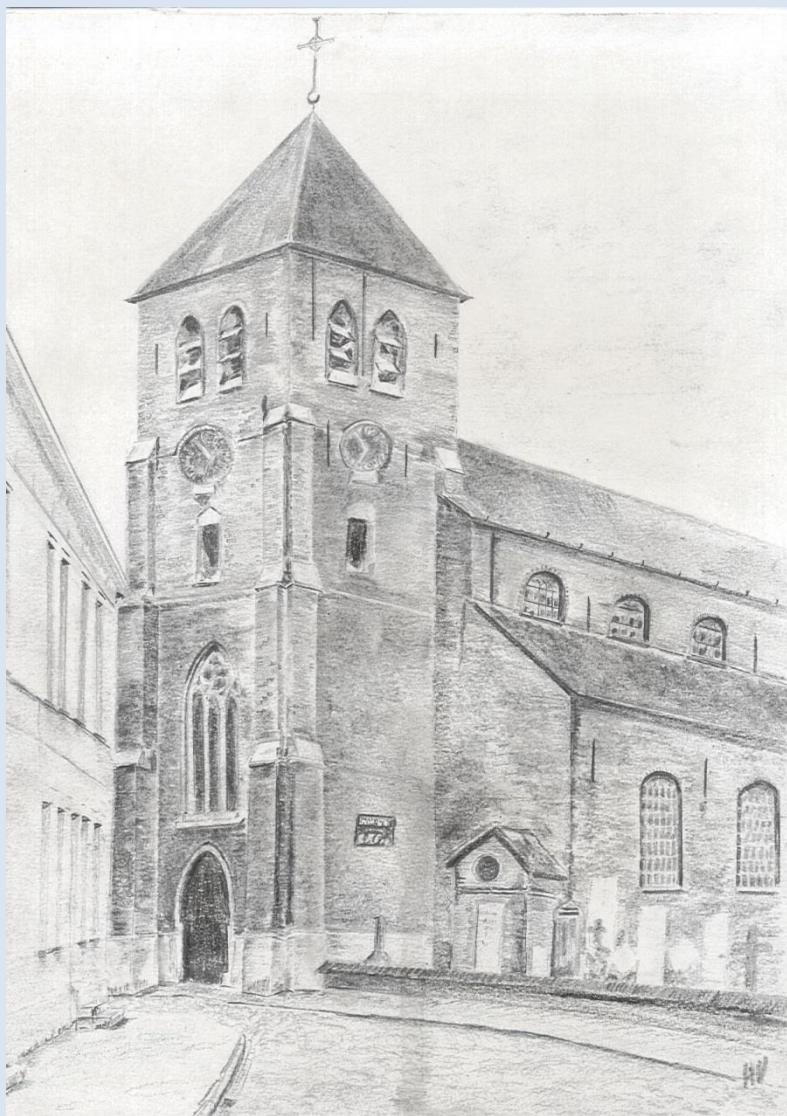
NUKERKE

Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopneming, parochiekerk te Nukerke. Deze eenvoudige classicistische dorpskerk van ca 1775 ligt op een hoogte van 87m boven de zeespiegel. De oudste vermelding van de parochie gaat terug tot 1116. Parochies bestonden lang voor er soms sprake was van een stad of gemeente. Het staat met zekerheid vast dat de naam Nukerke betekent “Nieuwe kerk”, “Nova Ecclesia”. “Dit kan verklaard worden door het feit dat de kerk van Nukerke, wiens patronaat toebehoorde aan het kapittel van Kamerrijk (Cambrai, nu Noord-Frankrijk), omwille van het groot aantal gelovigen dat er de godsdienstige plichten kwam vervullen, tot afzonderlijke parochie werd verheven en aldus werd afgescheiden van Melden. Nukerke vormde reeds lang met Melden een “vierschaere”(1) en maakte met zeven andere localiteiten, deel uit van de baronie die de grondeigendommen, gelegen tussen de twee beken “de Marcke en de Ronne” groepeerde. Deze baronie in de kasselrij van Aalst was leenplichtig tegenover het feodaal hof van de hertog van Kleef te Heinsberg nabij Aken. In 1647 behoorden de dorpen, Nukerke, Edegem, Leupegem, Volkegem, Elst, Melden en Kerkem aan de Baron van Pamele toe. De Nederlandse regering kende op 4 augustus 1818 aan de gemeente Nukerke een wapen toe van lazuur (blauw) met de godin Ceres van goud. Ceres was de Romeinse godin van de vruchtbaarheid. Daarom stond ze op het wapenschild afgebeeld met een bundel korenaren in de linkerarm en de rechterhand aan de ploeg geslagen. Op die wijze wordt deze tak van bedrijvigheid (landbouw) eigen aan de gemeente op een zinnebeeldige manier voorgesteld. Dit wapen werd bekrachtigd bij KB van 11 september 1843. Interessant om weten is het feit dat de gemeenten Voorde en Zulzeke hetzelfde wapen kregen toegewezen op 4 augustus 1818. In oude documenten werd de volgende schrijfwijze van de gemeentenaam teruggevonden: 13 en 14de eeuw Neukirchen, 1538 Nieukerke, 1618 Nova Ecclesia – 1657 Neukercke – 1678 Nieukerk – 1679 Neukerk – 1689 Nieukercke – 1733 Neuféglisse – 1736 Nuyckercke – 1746 n’oeuf es-glisse – 1748 Nukerke - 1767 Nukercke –1779 Nieuwkercke ,in het jaar negen en tien van de Franse Revolutie achtereenvolgens Nieuwerkerken en Nieuwkerke ook nog Nukercke, in het jaar 1851 Nukerke en sindsdien ongewijzigd.

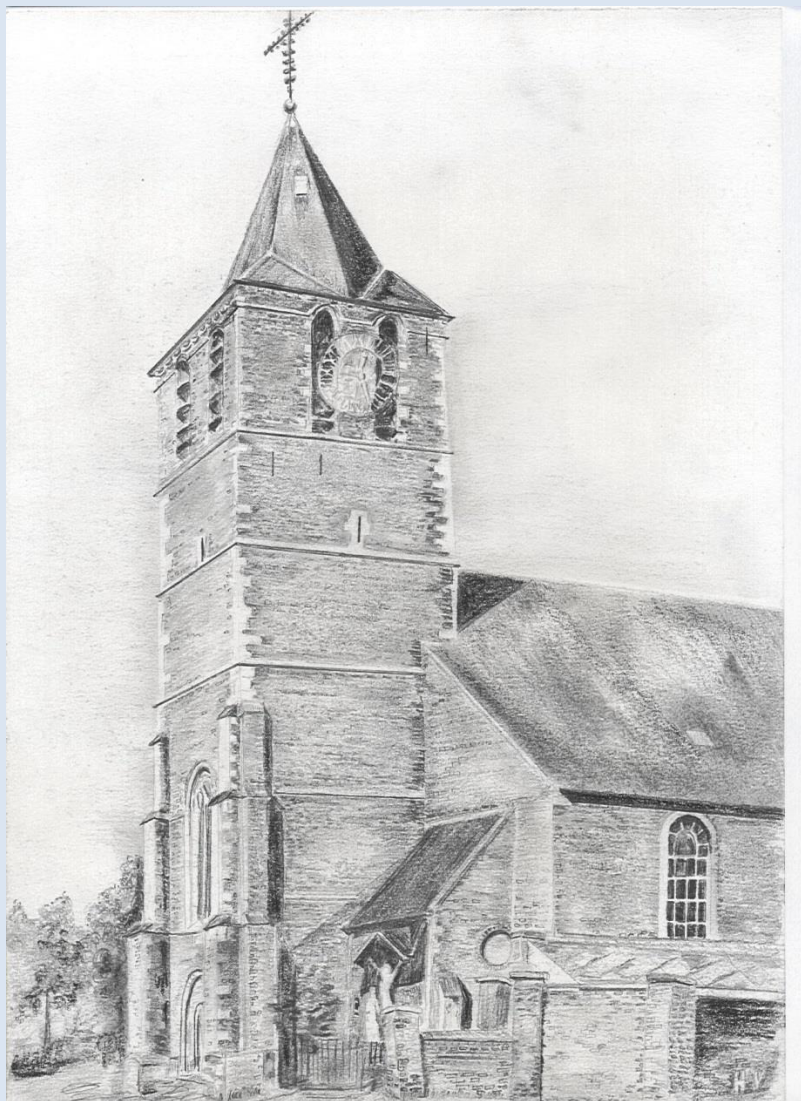
Onze-Lieve-Vrouw Tenhemelopneming, parochiekerk te Nukerke. Deze eenvoudige classicistische dorpskerk van ca 1775 ligt op een hoogte van 87m boven de zeespiegel. Het staat met zekerheid vast dat de naam Nukerke betekent "Nieuwe kerk", "Nova Ecclesia". "Dit kan verklaard worden door het feit dat de kerk van Nukerke, wiens patronaat toebehoorde aan het kapittel van Kamerrijk (Cambrai, nu Noord-Frankrijk), omwille van het groot aantal gelovigen dat er de godsdienstige plichten kwam vervullen, tot afzonderlijke parochie werd verheven en aldus werd afgescheiden van Melden. Nukerke vormde reeds lang met Melden een "vierschaere" en maakte met zeven andere localiteiten, deel uit van de baronie die de grondeigendommen, gelegen tussen de twee beken "de Marcke en de Ronne" groepeerde. Deze baronie in de kasselrij van Aalst was leenplichtig tegenover het feodaal hof van de hertog van Kleef te Heinsberg nabij Aken. In 1647 behoorden de dorpen, Nukerke, Edegem, Leupegem, Volkegem, Elst, Melden en Kerkem aan de Baron van Pamele toe. De Nederlandse regering kende op 4 augustus 1818 aan de gemeente Nukerke een wapen toe van lazuur met de godin Ceres van goud. Ceres was de Romeinse godin van de vruchtbaarheid. Daarom stond ze op het wapenschild afgebeeld met een bundel korenaren in de linkerarm en de rechterhand aan de ploeg geslagen. Dit wapen werd bekrachtigd bij KB van 1 september 1843. In oude documenten werd de volgende schrijfwijze van de gemeentenaam teruggevonden: 1618 Nova Ecclesia – 1657 Neukercke – 1678 Nieukerk – 1679 Neukerk – 1689 Nieukercke – 1733 Neuféglisse – 1736 Nuyckercke – 1746 n'oeuf es-glisse – 1748 Nukerke - 1767 Nukercke – 1779 Nieuwkercke en sindsdien Nukerke

ETIKHOVE

Parochiekerk St-Brixius te Etikhave ligt in de vallei van de Maarkebeek op 27 m boven de zeespiegel. Deze classicistische kerk is een bescheiden gebouw uit het begin van de 19de eeuw met laatgotische toren van de voormalige kerk uit de 15de eeuw. De kerk werd achtereenvolgens in 1768 en in 1837 verbouwd. Ze is ingericht met een Lodewijk XVI meubilair zoals het hoogaltaar, de muurbeschotten met de kerkmeesterbanken in het koor. Het orgel, instrument van Lambertus van Peteghem is beschermd. Op het kerkhof en in de kerk tref je enkele 17de-eeuwse grafstenen aan o.a. het epitaaf van Gerard de Ladeuze (+ 1669).

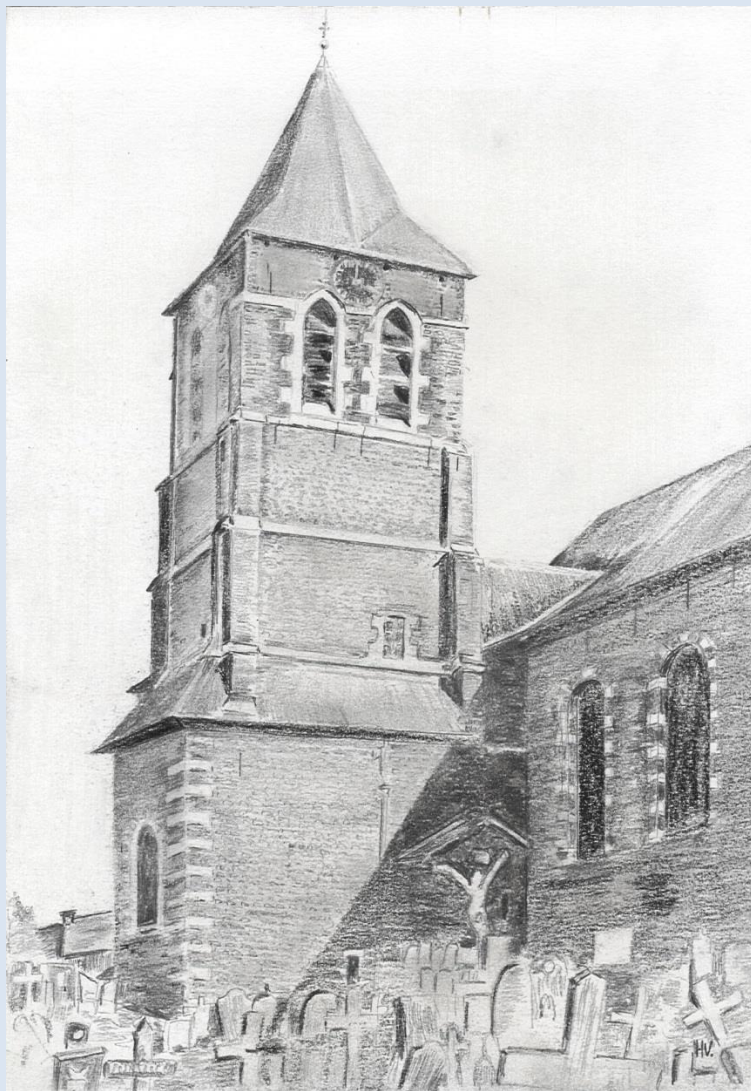
SCHORISSE

De Sint-Pieterskerk te Schorisse. Het is een bakstenen hallenconstructie onder één dak, met een laatgotische aanleg (16de eeuw). Enkel de westtoren in bak- en natuursteen van 1538 met een cilindrische traptoren is bewaard. De datum is te zien boven het westportaal. Rond 1579-1580 brandde de kerk af en werd hersteld. Het interieur is classicistisch met slanke Toscaanse pijlers waardoor het zeer harmonisch lijkt. De mooie versiering werd uitgevoerd door de Italiaan Carlo Moretti. Veel 16de en 17de eeuwse kunstschaten zijn o.a. de beeldhouwde doopvond en een renaissance biechtstoel uit 1687. Deze kerk, met inbegrip van het interieur, is beschermd vanwege de kunsthistorische waarde. Van de het 17de-eeuwse Margriet hospitaal resten nog slechts enkele woningen en een 15de -eeuws beeld van de H. Margriet(in de kerk). De nabije omgeving is beschermd als dorpszicht bij K.B. van 13-01-1981. Omer Watzet, bekend als de “Eerste beschrijver van de Vlaamse Ardennen”, werd hier geboren in 1857. De meer bekende romanschrijver, Herman Teirlinck, vermeldt Schorisse als “Schoorse” in zijn werken “Getuigenissen” en “De wonderbare wereld”.

(uit Inventaris van het cultuurbezit in België)

MAARKE-KERKEM

Classicistische Sint-Eligius kerk uit 1775 te Maarke met aan de noordkant de vrijstaande gotische toren uit de 14de eeuw. Mooi interieur met o.a. een harsstenen doopvont uit 1673, een preekstoel uit 1680 die afkomstig is uit de voormalige cisterciënzerinnenabdij Maagdendale te Oudenaarde. Het overige meubilair werd na het bouwen van de kerk aangeschaft en is dus 18de eeuws zoals de portiekvormige hoofd- en zijaltaren. Het orgel, uit de periode 1806-1814 door P.C. van Peteghem uit Gent is beschermd bij K.B. van 17-02-1980. Verder is er een pracht aan kerkschatten o.a. 17de en 19de eeuws Oudenaards zilverwerk i.v.m. de St-Eligiusverering. Er liggen verschillende 16de en 18de eeuwse grafstenen. Dichtbij de ingang van de kerk ligt nog een bruine ijzerzandsteen waarop de veldwachter destijds na de hoogmis stond om de berichten aan de bevolking kond te doen. Herman Teirlick heeft Maarke-Kerkem een rol toebedeeld in zijn roman "Het stille gesternte" (1903).

"Sinds 16 december 2013 is de Sint-Eligiuskerk van Maarke via een bisschoppelijk decreet onttrokken aan de eredienst. Daarmee werd een belangrijke voorwaarde vervuld om op 1 januari in te stappen in het Decreet Lokaal Cultuurbeleid en aanspraak te maken op een jaarlijkse subsidie van 34 000 €. ... In de loop van 2014 en 2015 worden werken uitgevoerd die de ruimte beter zullen afstemmen op de noden van een modern cultuurhuis, evenwel zonder de unieke eigenheid van onze Cultuurtempel aan te tasten." (Gemeentelijke info) Reeds 5 vijf werden in de kerk, occasioneel, culturele evenementen georganiseerd. De naam van het centrum is voortaan Marca.

Hierna volgt de ordonnantie verleend door Koning Willem I der Nederlanden.

Koninklijk Besluit.

Van wege Den Koning

DE HOOGE RAAD VAN ADEL

De Hooge Raad van Adel, gebruikmakende van de magt aan denzelven toegestaan bij besluit van 24 februry 1818 nr 66, verleend bij dezen de Gemeente Van Kerkhem het volgende wapen:

Zijnde van lazuur beladen ter regterzijde van een staande leeuw gekeerd ter linkerzijde en ter linker van een staande hond gekeerd ter regterzijde houdende tusschen beide de hoorn van overvloed, met een ster boven dezelve in 't veld alles van goud.

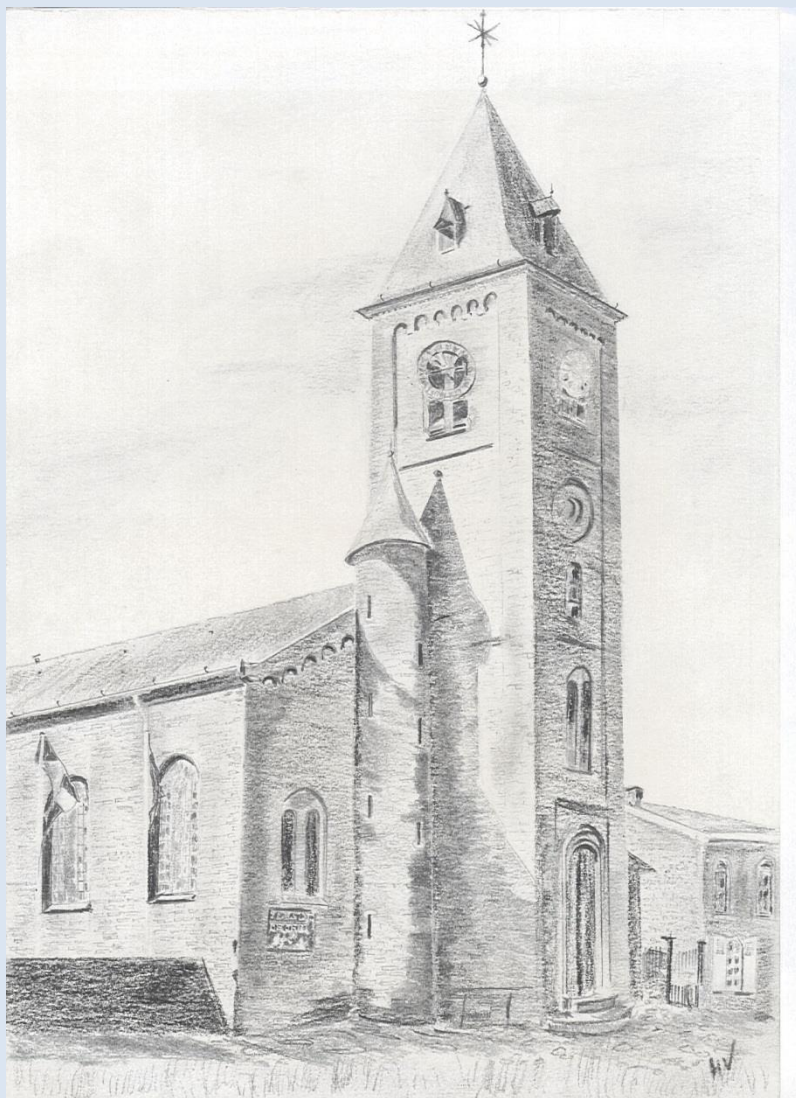
Gedaan in S'GRAVENHAGE den 4 Augustus 1818

Ter ordonnantie van den HOOGEN RAAD

By absentie van den secretaris

3 handtekeningen en in de linker beneden hoek een doorgeslagen zegel van de Hooge Raad van Adel, voorstellende het wapenschild van de Hooge Raad

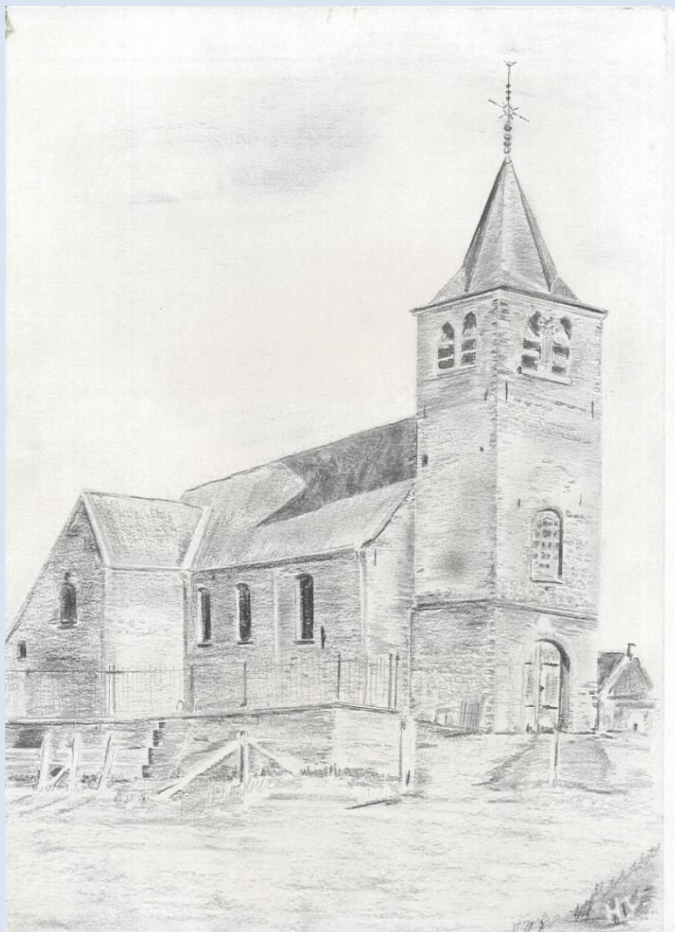
LOUISE-MARIE

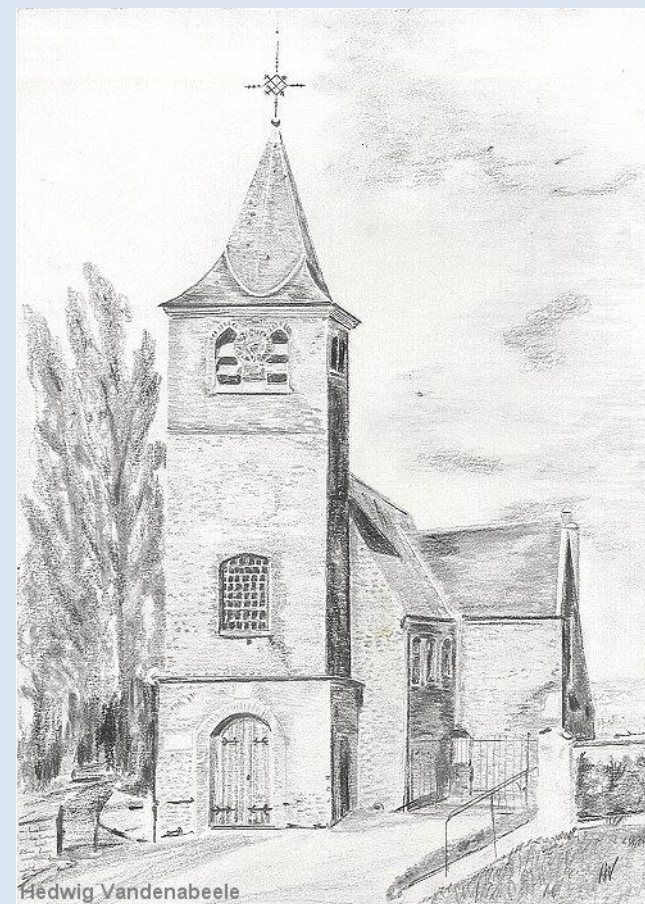
La Salette

De kerk La Salette te Louise-Marie ligt op een hoogte van 112,5 m. Louise-Marie is een schilderachtig gehucht en kerkdorp in de Vlaamse Ardennen gelegen op de noordelijke flank van de Muziekberg (hoogte 147m). Het grondgebied van de parochie Louise-Marie behoort tot de stad Ronse en de vroegere gemeenten Nukerke, Etikhove en Schorisse in de provincie Oost-Vlaanderen en tot de gemeente Ellezelles in Henegouwen. Naar verluidt zou de naam van de eerste Belgische koningin Louise-Marie (geboren in Palermo op 3 april 1812 en overleden in Oostende op 11 oktober 1850), dochter van de Franse koning Lodewijk Filips, aan de oorsprong liggen van de naamgeving van dit gehucht. Immers de eerste steenlegging van deze neo-romaanse parochiekerk in 1851 viel samen met de eerste verjaardag van haar overlijden. Deze kerk is bekend om haar Sint-Apolloniaverering. Rond 9 februari worden hier jaarlijks, tijdens de noveen tegen tandpijn, de alom gekende geutelingen gebakken. De kerk is toegewijd aan O.L.Vrouw van La Salette. Het kerkelijk interieur is 19de-eeuws behalve het altaar aan de noordzijde die 17de en 18de eeuws is. Het schilderij "Verschijning van O.L.Vrouw van La Salette" is 19de eeuws. De romanschrijver Herman Teirlinck vernoemt "Het Muziekbos" en "Louise-Marie" in Maria Speermalie, Getuigenissen, De wonderbare wereld, Het gesmoor (novelle) en de Dolage.

KERKEM, SINT-PETRUS IN MAARKE- KERKEM

Ook Sint-Pieterskerk genoemd. Het kerkje is een klein driebeukig neogotisch gebouw. De onderbouw van de toren van de kerk bestaat uit geërodeerde zandsteen. Tijdens verbouwingwerken werd de kerk verhoogd in 1775. Deze datum staat gegrift in de sluitsteen boven de ingang deur. De kerktoren zou voordien een derde lager zijn geweest. Je ziet trouwens duidelijk de sporen van de oorspronkelijke wijzerplaat. In 1885 werd de kerk met twee zijbeuken uitgebreid (zie gedenksteen). De kerk, het kerkhof en de omheiningmuur zijn beschermd als monument en als landschap bij K.B. van 18-11-76. Het meubilair is hoofdzakelijk 18de eeuws. De kansel dateert uit 1687. Het orgel is 17de eeuws en was oorspronkelijk bedoeld voor het Sionklooster te Oudenaarde. Tijdens de gemeenteraadszitting van 27 november 2013 werden restauratiewerken aan dit geklasseerd kerkje toegewezen aan de firma Aanemingen Seynhave tegen een totale prijs van € 366.811,94.

Kapel Sint-Vincentius op de Kapellenberg te Maarke-Kerkem gelegen op een hoogte van 94m. Vanaf deze plaats heeft men een mooi panoramisch zicht. Deze bedevaartkapel, is met haar omgeving beschermd als monument en als landschap (9-11-76). Deze kapel bewaarde van haar oorspronkelijk constructie enkel het vermoedelijke 12^e eeuwse koor. Het schip werd in 1637 herbouwd (zie het verschil in bouw materiaal). Het portiekaltaar in rococostijl dateert van ca 1765. Het beeld voorstellend de H. Antonius-abt is 16de eeuws en dat van de H. Vincentius is 17de eeuws. Ook het typische offerblok is 17de eeuws. De schilderij H. Vincentius vóór O.L..Vrouw met het Kind is 18de eeuws. Het doek met de H. Vincentius, en op de achtergrond de bedevaartkapel van Maarke, omringd door zes taferelen uit het leven van de heilige is 19de eeuws. De glasramen van E.P. Colpaert uit 1920 stellen taferelen voor van de marteldood van St-Vincentius. Op 22 januari, feestdag van de martelaar, begint de noveen van Sint-Vincent en dan worden hier volop geutelingen gebakken. Sint-Vincentius werd er aanroepen als genezer van allerlei lichamelijke krampen.

Een veldkapelletje

Dit volledig bakstenen kapelletje tref je aan op de hoek van de Weitstraat en de Keistraat. Het is een typisch klein veldkapelletje, gedeeltelijk gebouwd in de hoge berm, met een hoogte van 1,99m, een breedte van 1,18m en een diepte van 98cm. Een eiken deurtje met verticale balkjes sloot de nis af. Het werd gebouwd op het land van een zekere Goedgebuer uit Gent. Charles Vander Eecken, een landbouwer die zijn bedrijf runde op de hoek van de Keistraat en de Hollandstraat pachtte het van de eigenaar Goedgebuer. Volgens hem heeft de eigenaar de kapel zelf laten bouwen. De juiste datum is echter onbekend. Wel zou het vóór 1900 zijn gebouwd.

Een andere versie luidt als volgt;

Het kapelletje werd gebouwd op vraag van Virginie Laurier, echtgenote van Francis Van Maelsaeke (overgrootmoeder van Marie-Odette). Volgens haar zou het daar gespookt hebben. Het land behoorde toen toe aan de familie Planchon , brouwer te Ronse). Francis en Virginie hadden samen 9 kinderen; 4 zoons en 5 dochters.

De veldkapel werd juist daar gebouwd, op deze hoek, niet enkel omdat ze eigenaar van het perceel grond waren maar tevens omdat de familie diep gelovig was. Het werd niet samen met een ander gebouw gezet (b.v. een woning). Het werd toegewijd aan O.-L.-Vrouw, want er heeft steeds een oud beeldje van O.-L.-Vrouw in gestaan. Lange tijd heeft de familie Van Maelzaeke de kapel onderhouden. Er werden regelmatig bloemen bijgezet en af en toe brandde er binnen een kaars. Vooral tijdens de meimaand gingen de burens regelmatig de bloemen verversen en werden er nieuwe kaarsen op de kandelaars geplaatst. Het kapelletje heeft geen naam. Volgens Charles is dat te wijten aan het feit dat hier nooit een bedevaart naar de kapel plaats had. “Als het nodig was dan ging nonkel Ernest destijds het kapelletje witkalken.” Maar, na vele generaties begon de kapel te verkommen. Meer nog, tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de kapel getroffen tijdens een luchtaanval en bijna volledig verwoest. Nadien werd het min of meer hersteld. Maar na het verbreden en betonneren van de Weitstraat in de jaren 80 werd er niet veel meer naar omgekeken, op het plaatsen van enkele veldbloemen en een kaarsje na. Hoewel, het bakstenen kapelletje werd al eerder gerestaureerd door Ernest Everaert. De ouders van Bertha Van Maelzaeke hebben toen het werk en de materialen bekostigd.

Tot in de lente van 1980 door de Koning Boudewijn Stichting de actie “Met open oog op weg” op touw werd gezet. De bedoeling ervan was plaatselijke besturen, scholen, verenigingen,

buurtcomités,... aan te sporen om kleine projecten in de onmiddellijke omgeving in handen te nemen en de nabije leefwereld aangenamer te maken door o.m.

klein historisch erfgoed te herstellen en/of te restaureren. T.g.v. van deze actie hebben de leerlingen van de derde graad van de Gemeentelijke Basisschool zich ingezet om het kapelletje op te smukken. Maar hoe troffen ze het bouwwerkje aan? Het voegsel verpulverde tot zand en de voegen zaten vol aarde. Niet te verwonderen, want cement was er bij de bouw niet aan te pas gekomen. Destijds bouwde men nog met kalk en zavel. Ook hoekstenen kwamen los en nog erger, de natuur ging zijn gang en weldra drongen de wortelen van gras en netels zich in de voegen. Aan de achterzijde groeide een vlierstruik wiens wortelen in de voegen vastzaten. De linker zijkant vertoonde een scheur. Het dak was al eens hersteld want er staken rode bakstenen tussen. Een groot deel van het gebouwtje zat onder de aarde die de berm was afgegleden.

Gedurende 10 dagen, van 18 maart tot 4 juni 1980 werkten groepjes kinderen aan de verfraaiing. Er werd geklopt en geschuurd, gemetseld, gevoegd, geverfd en geplaveid. Na het binnen sturen van het dossiertje ontving de school een subsidie van 2000 fr. Daarmee werd het materiaal bekostigd; 145 kg cement, 130 kg zavel, 40 kg glaskorrel, 15 bakstenen, witte verf, kasseistenen, schuurpapier, een drankje voor de werkers, foto's, administratie...

Zo werd het oude kapelletje in een nieuw kleedje gestopt en kon het weer een paar generaties verder... tot een jaar later op een zonnige dag een maaimachine van de gemeente het kapelletje tijdens het maaien raakte en neerlegde. De gemeentewerkman Fernand Ruelle heeft dankzij de plannetjes, die de leerlingen van de school hadden gemaakt met de juiste afmetingen, de kapel in haar oorspronkelijke vorm kunnen heropbouwen. Sindsdien staat het weer te pronken in een vergeten hoekje.

Verhalen rond de kapel.

Een overlevering wil dat er heel lang geleden rond de kapel werd gespookt.

En een waar gebeurd verhaal vertelt dat een zekere Deruyver, een pelsjager (of is het pensjager) hier zou verongelukt zijn door een schotwonde veroorzaakt door zijn eigen karabijn.

In 1980 schreef een plaatselijke reporter in de krant volgend artikeltje.

Een vervallen kapel te Nukerke

Maarkedal.- Keurig onderhouden, door bereidwillige burens, zo was ruime tijd de kapel langs de Weitstraat te Nukerke. Vroegere meimaanden stond het veldkapelletje te pronken, Maria ter ere en Nukerke ten bate. Witgekalkt beheerste het de rust van de omgeving aan de hoek van de Keistraat. Maar nu schijnt niemand zich nog over het kapelletje te ontfermen. De belangloze inzet van zovele jaren, is er niet meer. Het mag niet zijn dat aangelanden de kapel laten verkommeren. Een zeker respect dringt zich op voor de landelijke kapellen, tastbare getuigen van betere en vromere tijden. Wegenwerken hebben het kapelletje lelijk verminkt, met uiteindelijke herstellingswerken kreeg het weer een dak. Het werd een kapel zonder kruis. Overgeleverd aan wie ook, heeft de kapel er een zieltogende aanblik gekregen. -(D.R.)

Even een rechtzetting: het veldkapelletje heeft nooit een kruis gehad.

BUURGEMEENTEN

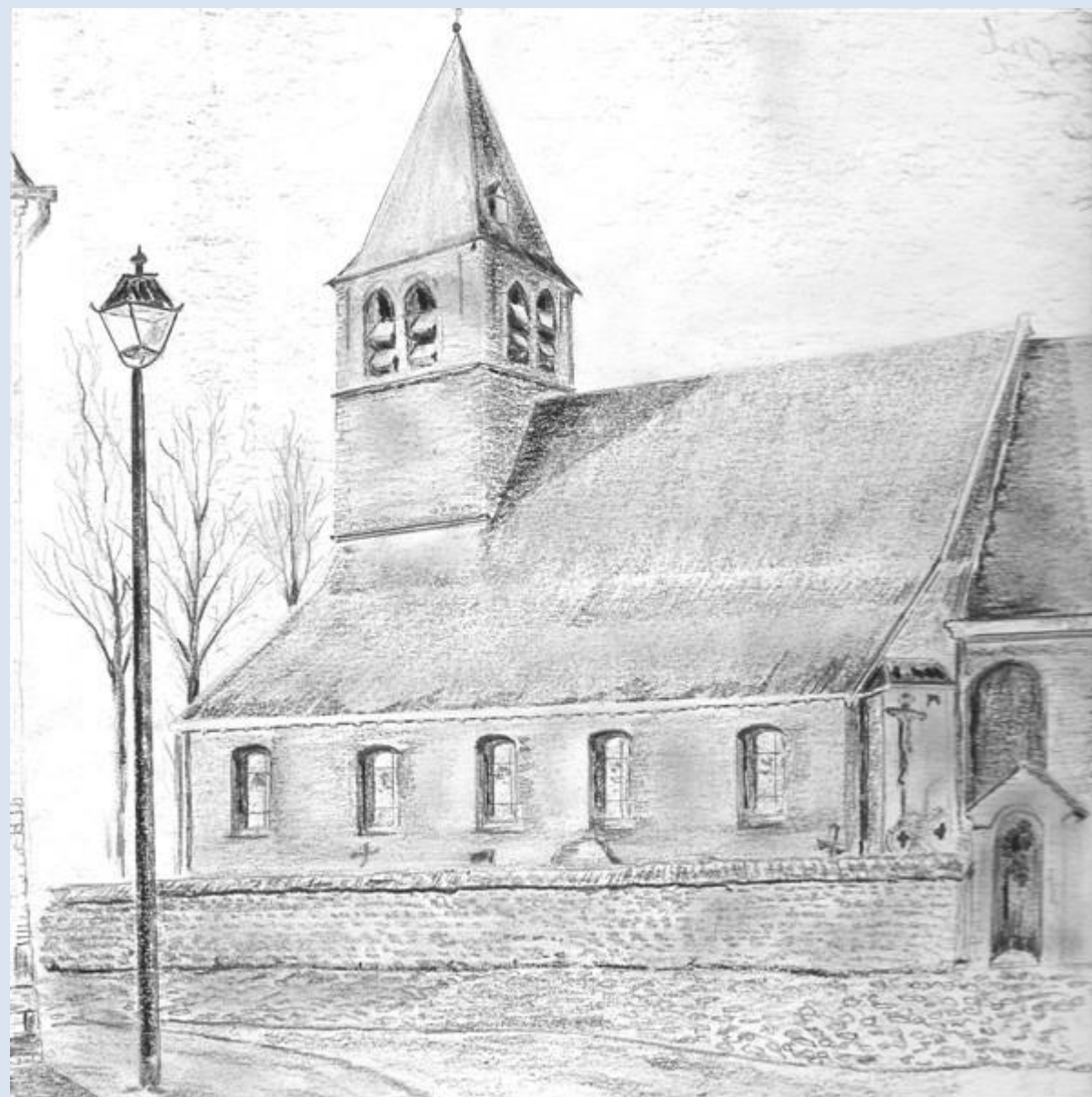
Parochiekerk van Melden

PAROCHIEKERK VAN MATER

Kerk Sint-Jan in de Olie in Zulzeke

Kapel van Kerselare in Edelare

